

Knowledge grows

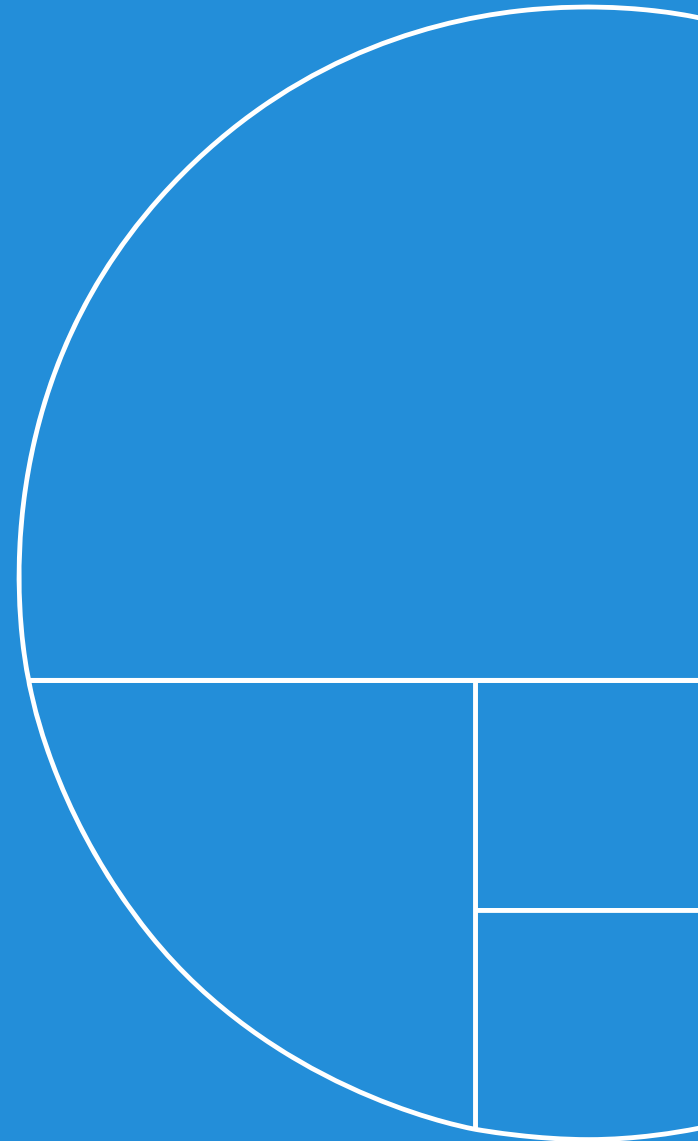
Mis toimub väetiseturul?

Marek Linnutaja, Yara Eesti juhataja

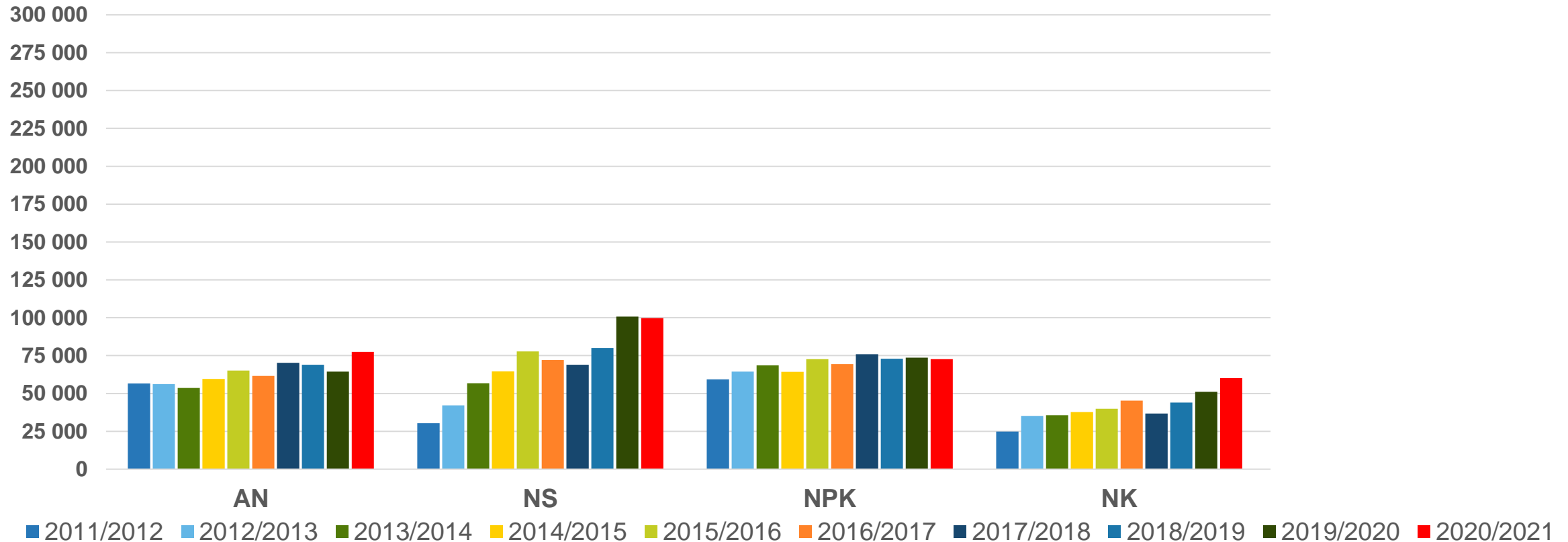
Tartu, 03.juuni 2022

Alustame lühikese
tagasivaatega minevikku,
mis annab meile taustainfot
tuleviku väljavaadeteks...

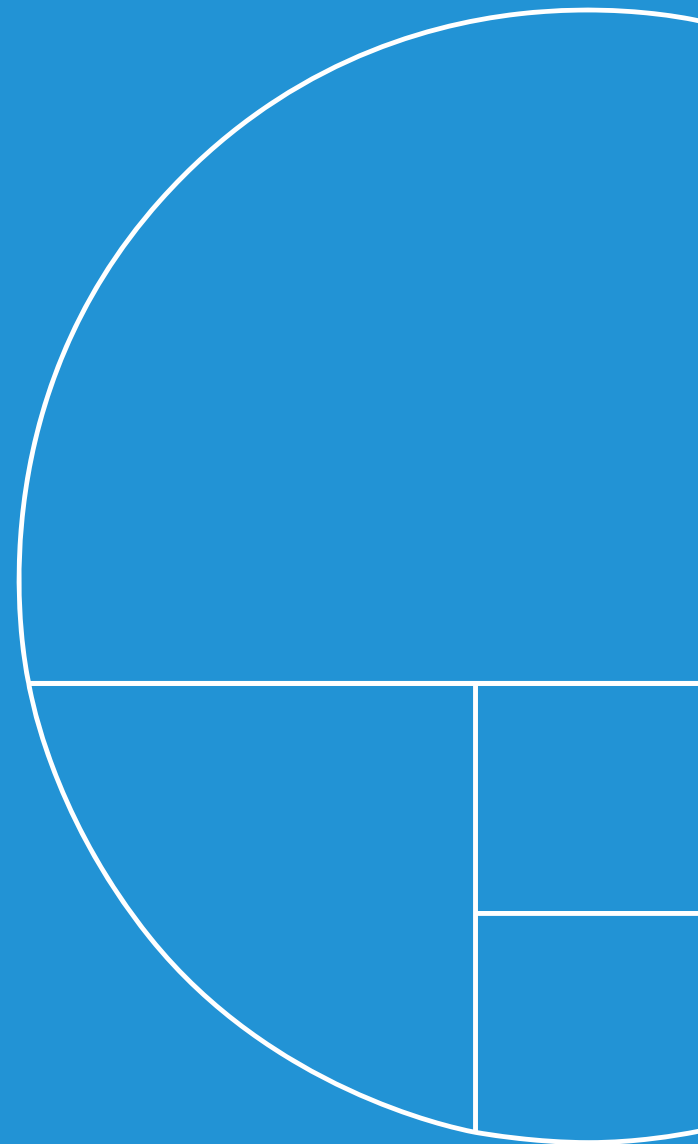

Ajalugu → Eesti väetiste turg viimase 10 aasta lõikes

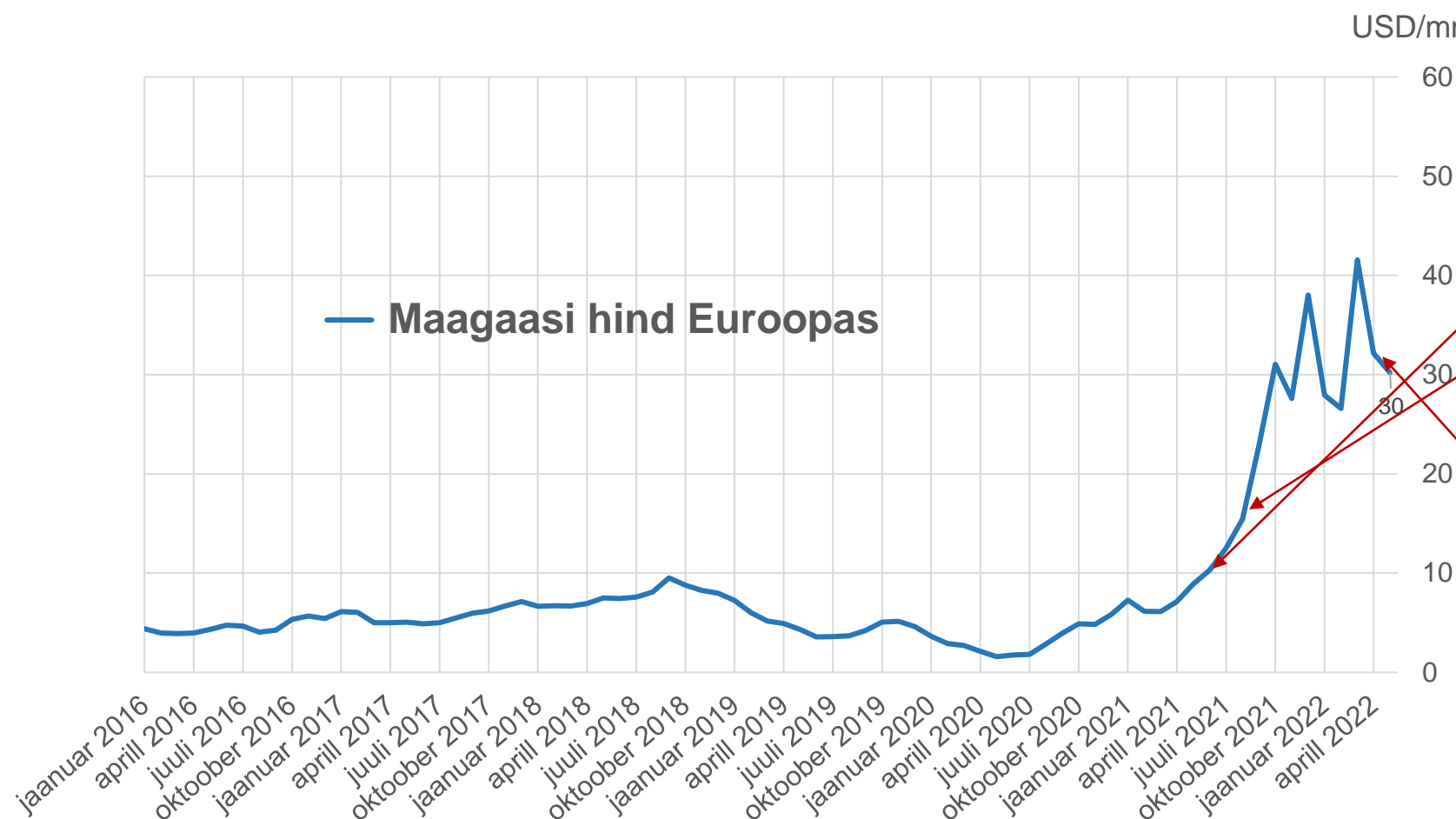

- kümne aasta kasv on ca kaks korda, aga tuleb meeles pidada, et alustasime ka madalalt
- kui 2011/2012 aastal kasutati väetist kokku 0,3 t/ha, siis eelmisel hooajal 0,6 t/ha kohta
- suurim kasv on NS väetiste kasutamisel, mille maht on perioodiga kolmekordistunud

Mis väetiste hinda
peamiselt mõjutavad?

Gaasi hind viimase kuue aasta jooksul

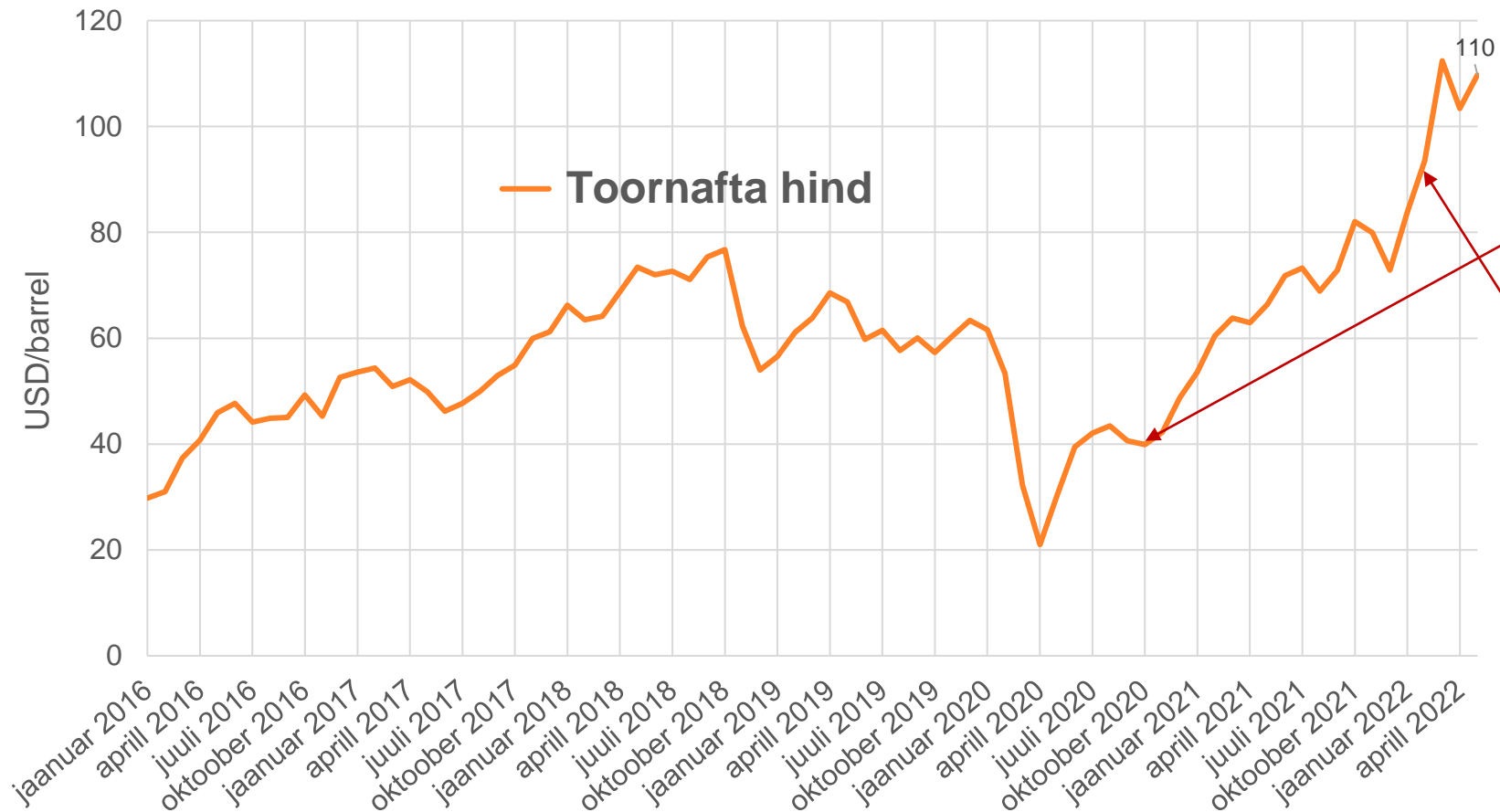

- tõus hakkas juunis 2021
- hüppeliselt läks hind üles alates augustist, olles oktoobriks aprilliga võrreldes 4-kordistunud
- käesoleva aasta aprilli ja maikuus on hind aga tulnud alla ca 20-25%
- see mõjutab juba praegu lämmastikväetiste turgu

Allikas: rahvusvaheliste publikatsioonide keskmine

*metric million British thermal unit

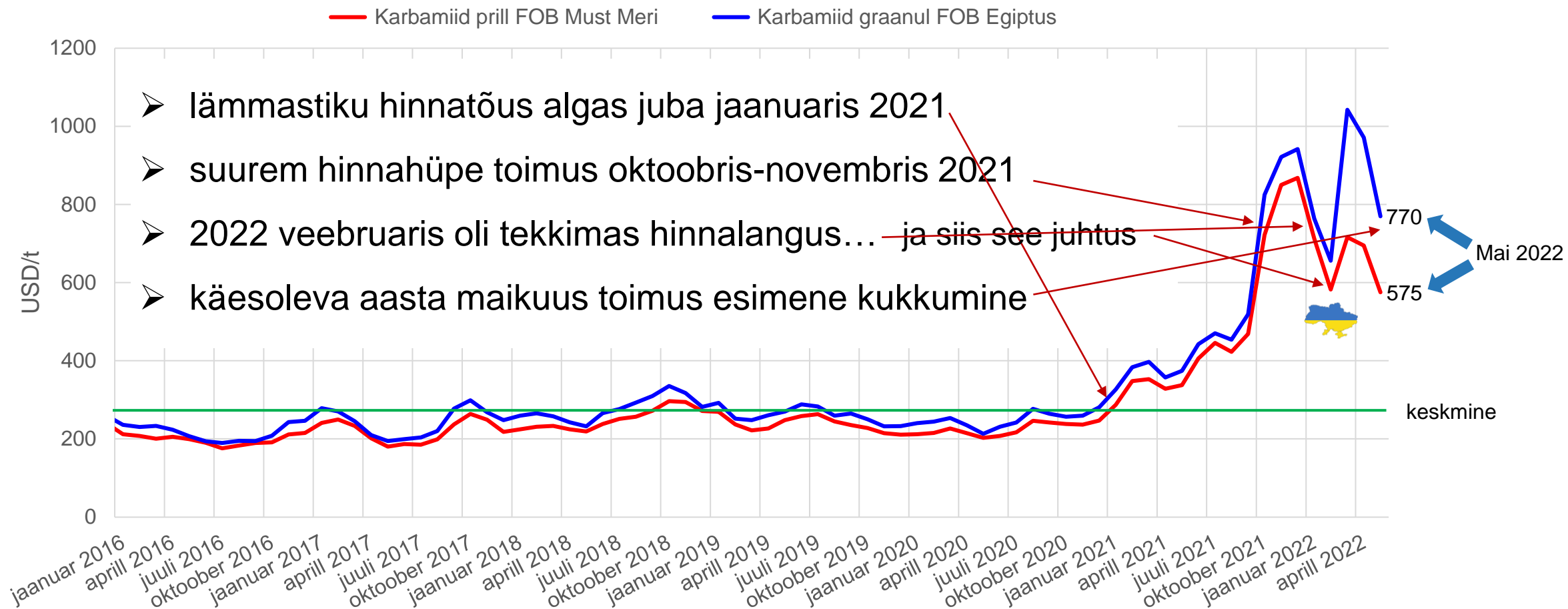
Nafta hind viimase kuue aasta jooksul

- hinnatõus hakkas pihta oktoobrist 2020 ning on tegelikult kestnud siamaani
- hüppeliselt kerkis hind jaanuaris - veebruaris 2022, kui hinnatõusuks märgiti 20+25%

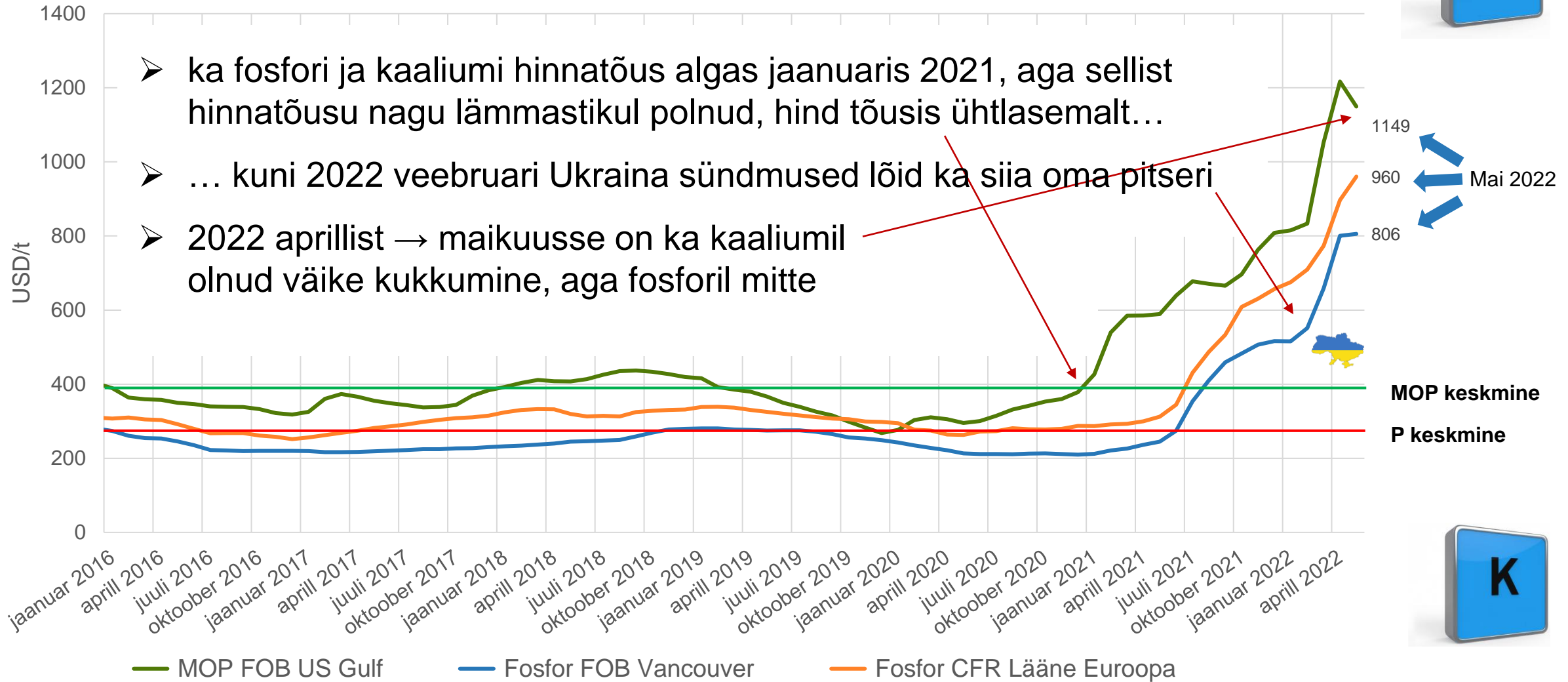
Allikas: rahvusvaheliste publikatsioonide keskmine

Lämmastikväetiste hind 2016 - 2022 (karbamiidi baasil)

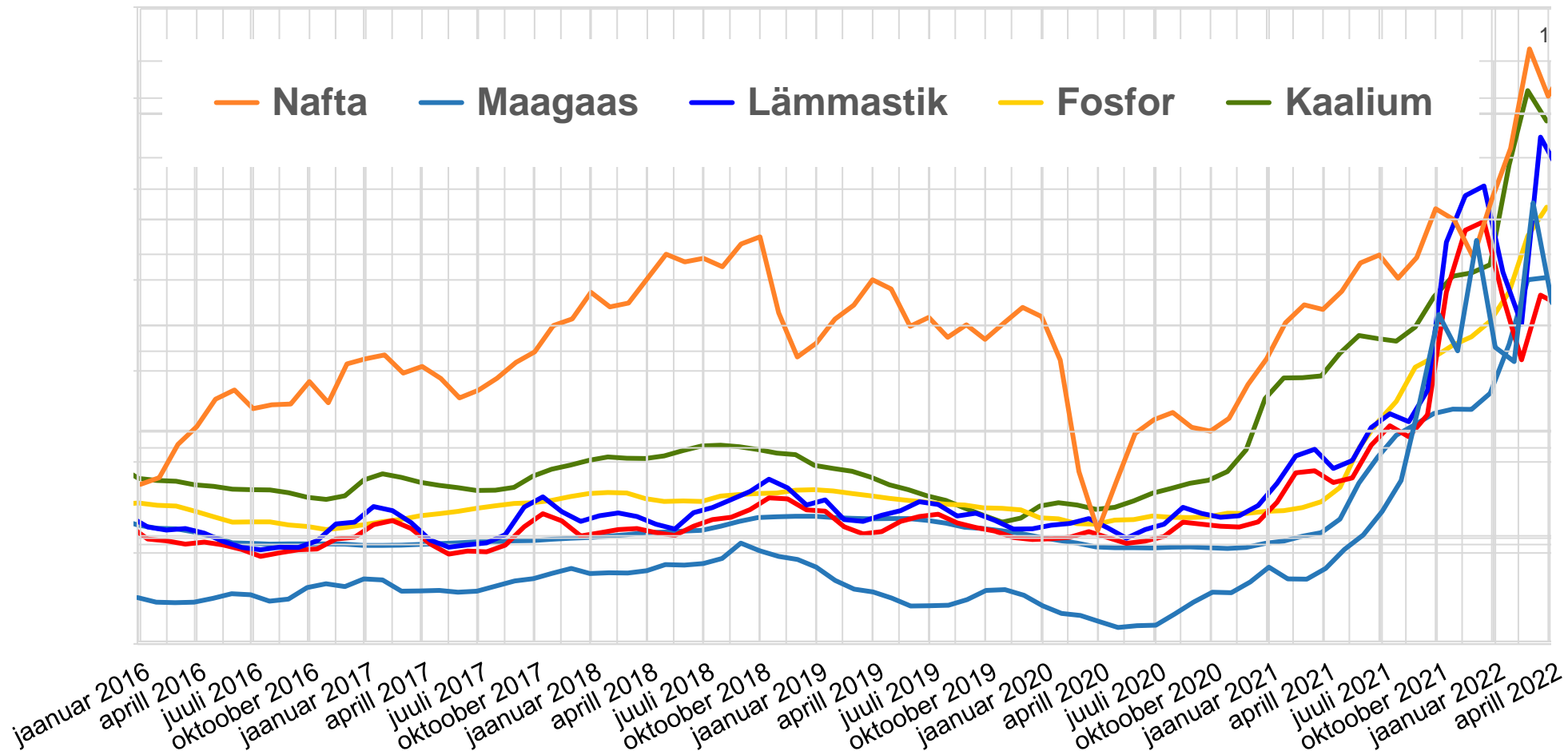
Allikas: rahvusvaheliste publikatsioonide keskmine

Fosfori ja Kaaliumi maailmaturu hinnad

Allikas: rahvusvaheliste publikatsioonide keskmine

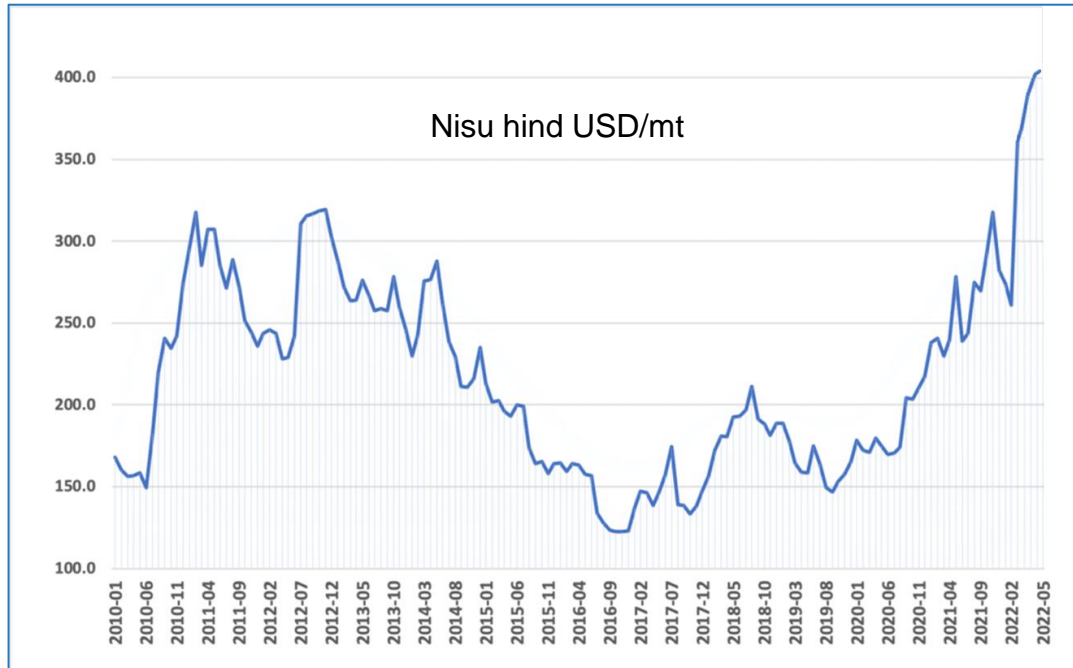
Kui kõik eelmised graafikud kohakuti panna, siis hakkab selgem pilt ja trendid välja joonistuma...

- eriti kui graafikust eemaldada nafta ja jätame alles maagaasi, kui ühe peamise väetiste tootmise energiaallika

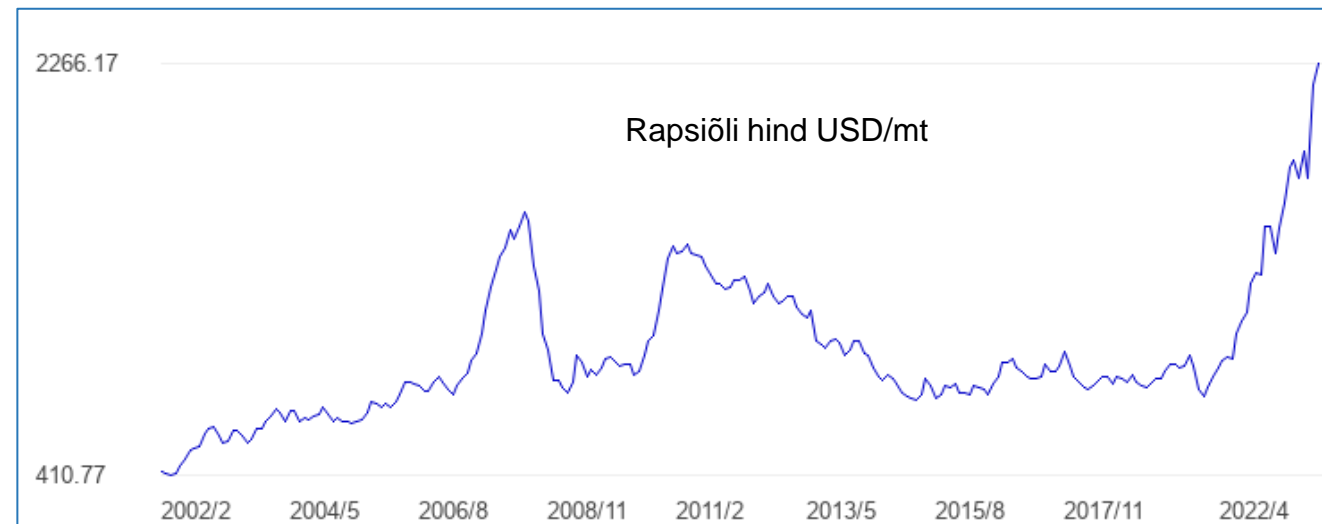
ÜKS slaid ka nisu ja rapsiõli maailmaturu hindade kohta

- 2022 nisu hind on Ukraina sündmuste tagajärjel tõusnud alates veebruarist, ulatudes vahepeal isegi üle 400 EUR/tn
- rapsi **õli** hind on samuti tõusnud ca neli korda ning rapsiseemne hind on kerkinud 800-900 EUR/tn vahele

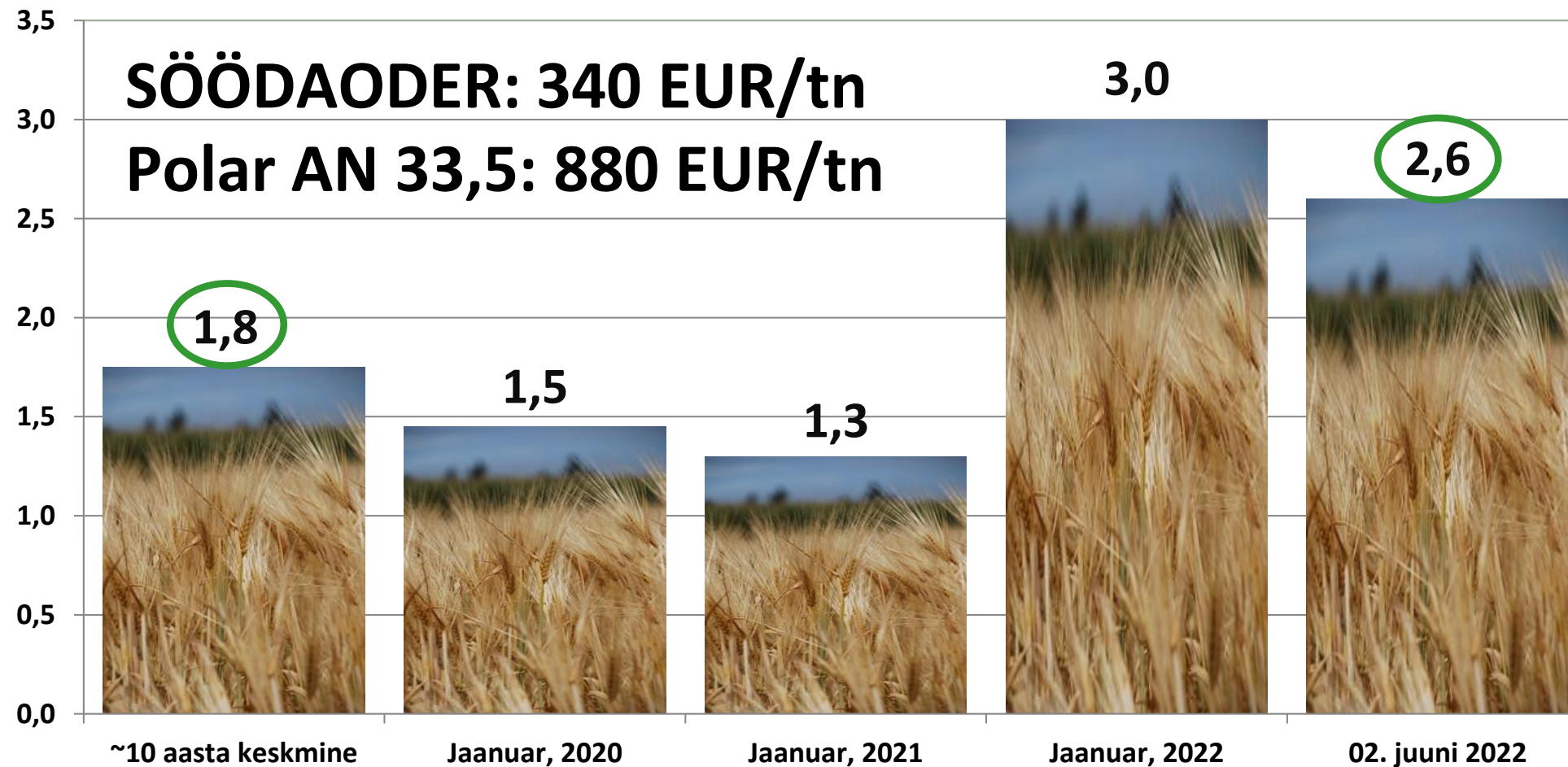

Allikad: IMF ja Maailmapank

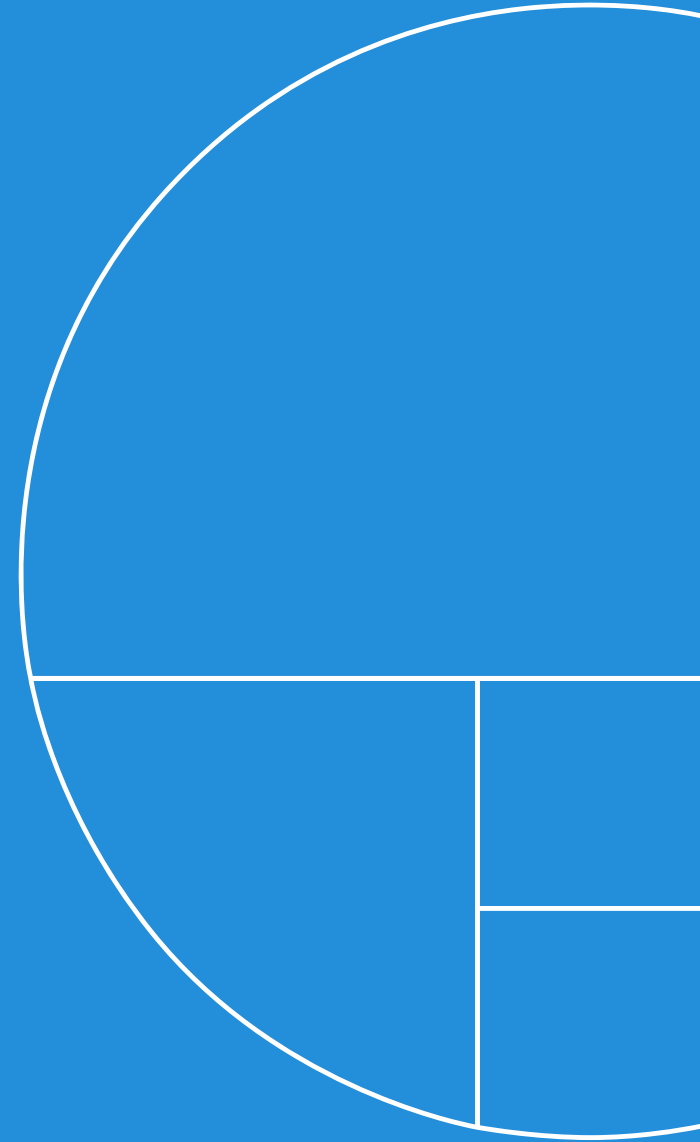

Söödaodra ja lämmastiku hind suhtarvuna

➤ ehk mitu tonni otra peaks põllumees müüma, et osta 1,0 tn AN'i?

AN ja odra
hinnad võetud
02.06.2022
seisuga

Mida toob meile tulevik?

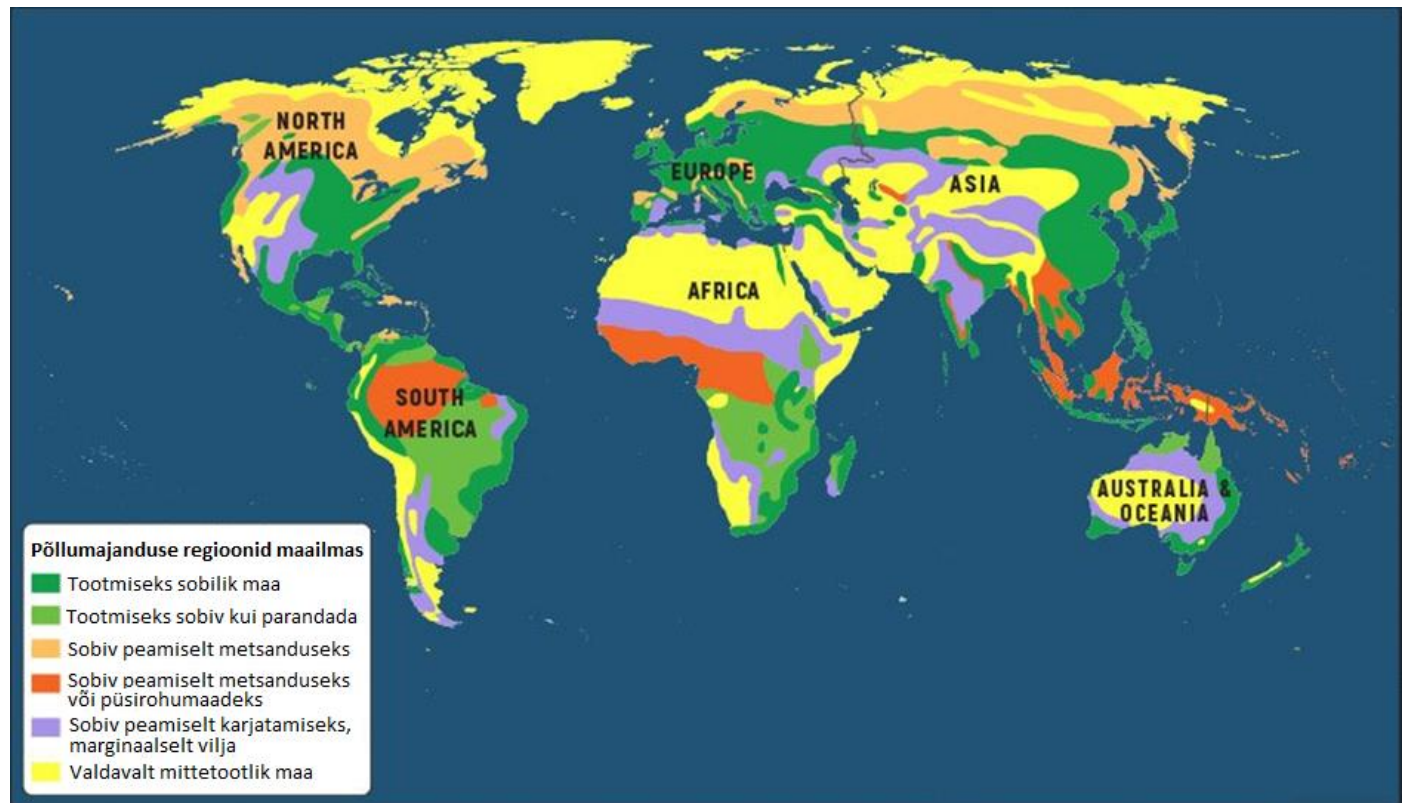
Mida toovad lähimad kuud/aasta → Ukraina mõjud?

- Ukraina turu mõju → kas tekib väetise ülejääk kuna riik sõdib ja põllumeestel on muudki teha?

Mida toovad lähimad kuud/aasta → kas väetist on saada?

- hirmud → väetistest tekib hoopis puudujääk, kuna tänu kõrgetele vilja hindadele minnakse intensiivsemalt kasvatama? **Aga kus?**

Mida toovad lähimad kuud/aasta → GAASI HIND?

- gaas on lümmastiku tootmiseks endiselt peamine energiaallikas!

- millised saavad olema sanktsioonid Venemaa vastu? Lühikeses ja pikas perioodis?
- kui kiirelt suudetakse teha investeeringuid alternatiividesse?
- küttehooaeg algab juba nelja kuu pärast...

Mida toovad lähimad kuud/aasta → nafta hind?

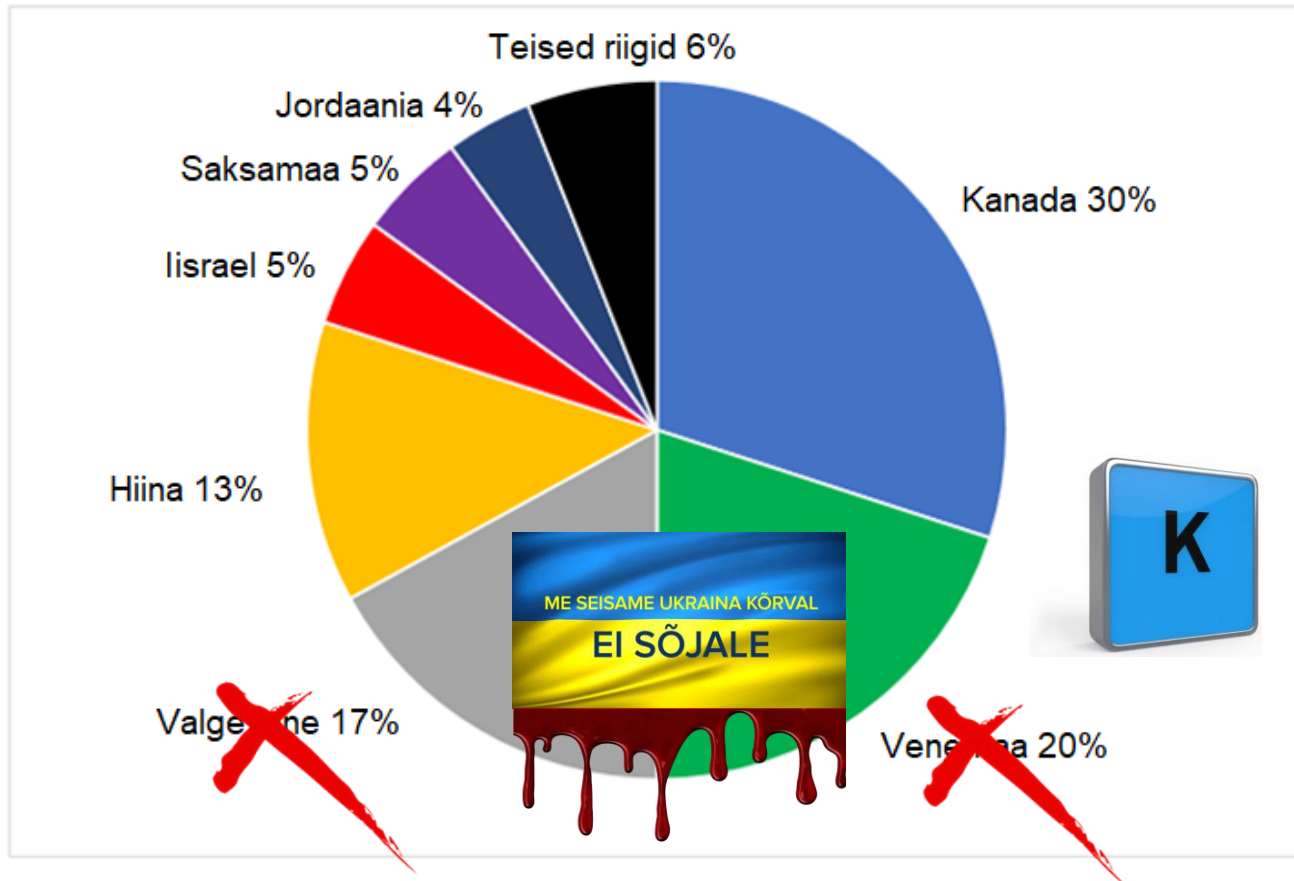
- nafta hind mõjutab meid nii tootmiskulude tõusu kaudu (vähem tulu põllumehele)..., kui ka lisandunud transpordi kulude kaudu

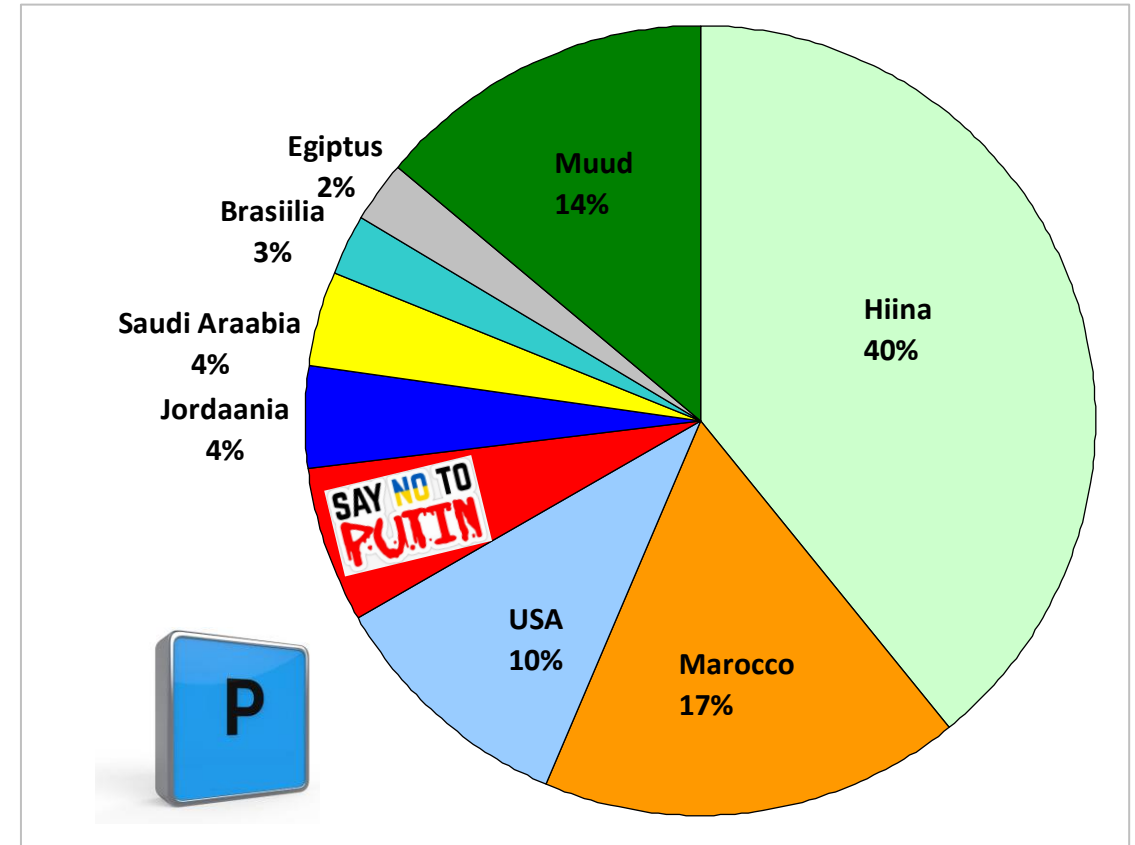
- kas sanktsioonide kehtestamisega on ette näha hinna langust?

Mida toovad lähimad kuud/aasta → tooraine allikad?

➤ kaaliumi tootmine riikide lõikes 2021

➤ fosfori tootmine riikide lõikes 2021

Mida toovad lähimad kuud/aasta → tootmiste mahud?

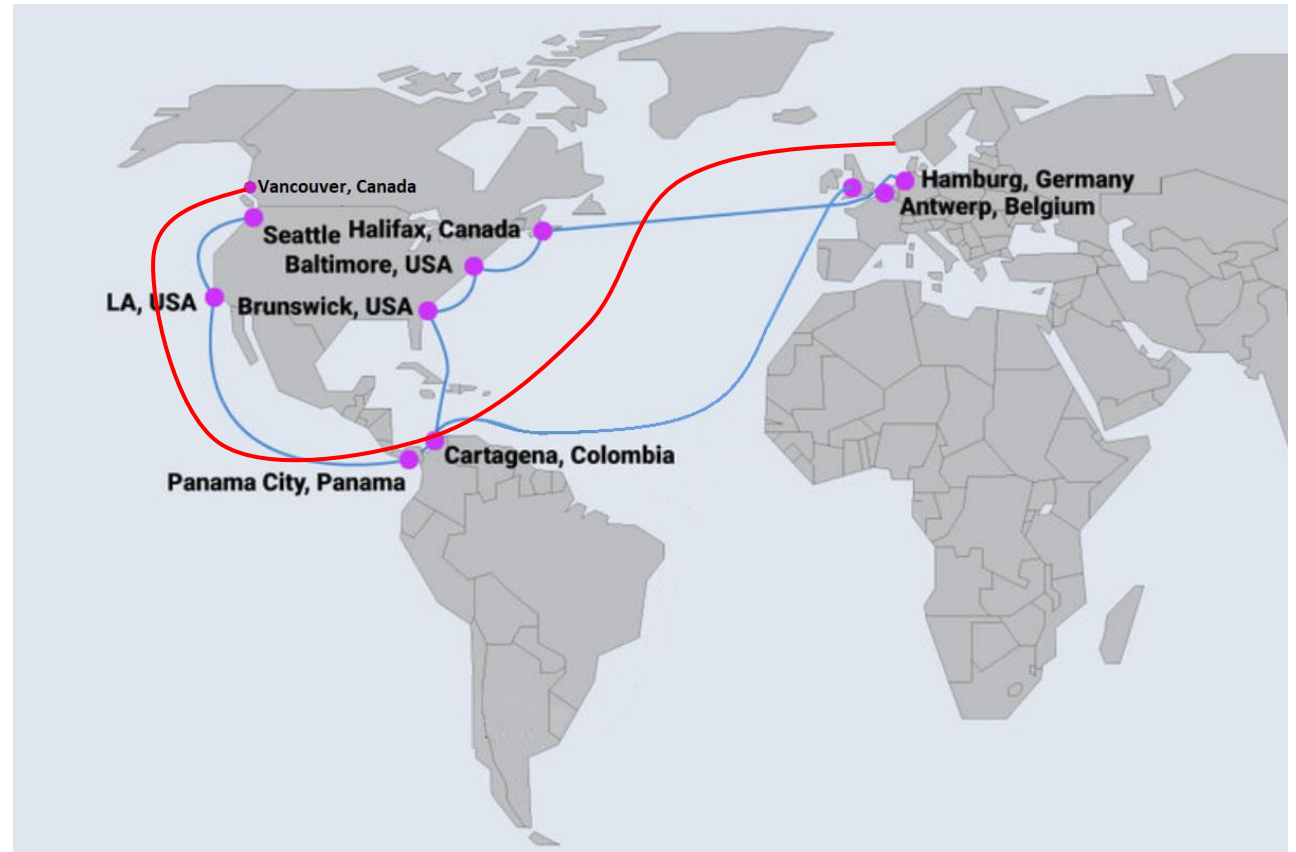
- suved on alati väetiste tootmises kõige vähem koormatud olnud
- 8'l aastal 10'st on hinnad talveks tõusnud, kas sel aastal on erand?
- kui toorainet on hetkel raske leida siis millel see usk põhineb?
- hetkel on tootmine augustini täis
- hinnad kindlasti „tõmbetuultes“
- küsimus - kes saab ja jaksab osta?
- NPK turul üleliia pakkumisi pole...

Mida toovad lähimad kuud/aasta → logistikateede pikkus?

- näiteks kaaliumi importi peab Yara lisaks Saksamaale nüüd tegema ka Kanadast
- teekond on pikenenud 25 korda ja tarneaeg 5 korda, seega kasvanud on nii kulud kui aeg
- lisaks veel saadavuse küsimused...

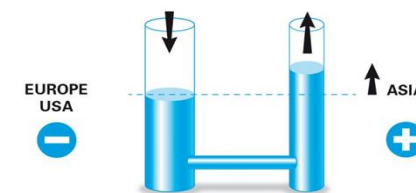

Mida toovad lähimad kuud/aasta → mis saab Vene väetisest?

- küsimus, mis on tänaseks vastuseta → kuhu lähevad sanktsioonide all olevad Vene ja Valgevene väetised?

- ühinenud anumate seadus – loodus tühja kohta ei salli

- kuidas suhtuvad põllumehed „puhtaks pestud“ väetistesse

- aga juriidiliselt on ju kõik korrektne....

EUROCHEM
MINERAL AND CHEMICAL COMPANY

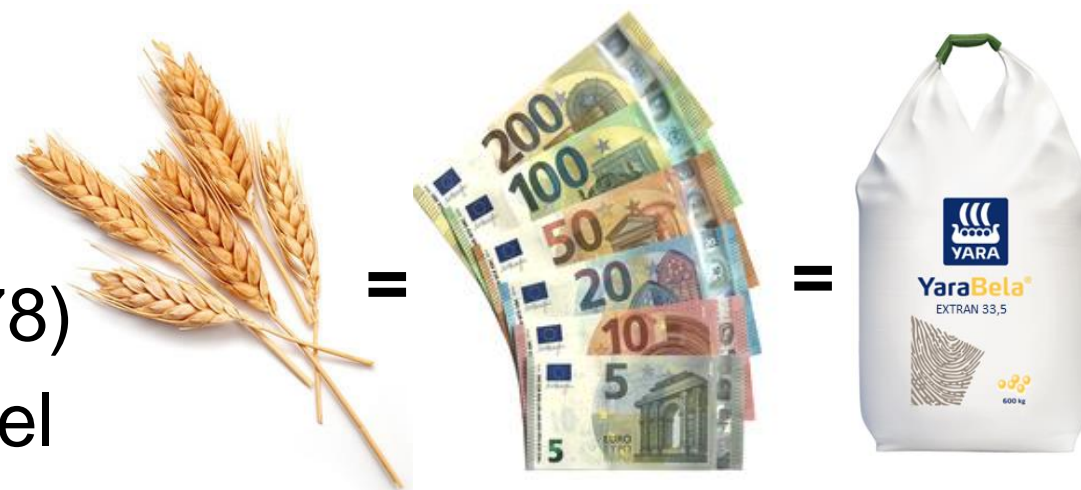
Mai 2022

EUROCHEM
EUROPE

Mida toovad lähimad kuud/aasta → kas põldu tasub pidada?

- küsimus → kas hetke hindadega matemaatika toimib ja kas tasub juba fikseerida 2023.a. saaki, et maandada väetiste ostu riske?
- kui vaadata 2023 aasta söödanisu hinda, siis on see hetkel 270 €/tn
- AN väetise hind on aga hetkel ~880 €/tn (NS ~750 €/tn)
- hetkel on kalkulatsioon selline:
söödanisu = 270 EUR/tn
Polar AN 33,5 = 880 EUR/tn
nisu/AN koefitsient = 3,26 (2,78)
- ehk pigem on see kõrgemal tasemel
- vilja hind peaks seega olema 370 EUR kandis...

Mida siis võivad meile tuua lähimad kuud/aasta?

KOKKUVÕTE

- Ukraina turu ära kukkumise mõju /
- intensiivsem viljelemine mujal
- gaasi hind lähema poole aasta jooksul
- nafta hind lähema poole aasta jooksul /
- tooraine kättesaadavus maailmas
- kas väetiste tootmises on mahtusid /
- logistika kulud ja tarneajad
- kuhu läheb Vene ja Valgevene väetis /
- kas 2023 matemaatika toimib /

A man with short brown hair, wearing a red and white checkered button-down shirt and blue jeans with a brown belt, stands in a lush green field. He is smiling and holding a stalk of grain in his hands. The background shows rolling green hills under a bright blue sky with scattered white clouds.

**Süüa tahavad inimesed ka
2023 aastal ja tulevikus,
ehk põllumajandus on
endiselt tasuv tegevus
ning nälga ei jäta☺!**

Edukat 2022 aastat kõigile

Knowledge grows

Tänu kuulamast!

